

El Museu Marítim de Barcelona, Antena de l'IPEC

Enric Garcia

■ LA GENT I EL TREBALL

L'any 1937, en plena guerra civil i poc després de la constitució formal del que llavors denominat Museu Marítim de Catalunya, el 23 d'octubre de 1936, es va redactar un projecte museogràfic del qual no s'ha conservat cap exemplar, només notícies disperses. En ell es proposava que dintre de les Drassanes Reials es construïssin diversos àmbits museogràfics que havien de reconstruir espais de treball o de sociabilitat relacionats amb la gent de mar: el taller d'una drassana, part d'un poble pescador, una capella d'advocació marinera, etc. Però no es tractava només d'escenografies, sinó que la idea era força més avançada: hi hauria personatges degudament caracteritzats que explicarien al visitant la vida i els pensaments de pescadors, dels mestres d'aixa, o dels mariners.

Aquest projecte que ara ens pot resultar força familiar no ho era tant als anys trenta, i hem de lamentar que la guerra impedís la seva realització, i també que la postguerra i l'oblit esborressin les traces d'aquest projecte gairebé desconegut per a nosaltres. Però en tot cas ens fa pensar en una qüestió fonamental: un museu marítim hauria de ser un espai on es parlés de la gent i de la seva vida i pensaments, i no només de la seva activitat comercial, de les màquines que va construir, o dels indrets que va colonitzar. Massa sovint el relat dels fets, les dades fredes o les cròniques de viatges o de batalles fan dels museus un espai deshumanitzat, on els homes i les dones no són els protagonistes sinó uns mers comparses de la seva pròpia història.

En el Museu Marítim de Barcelona, des de fa alguns anys, s'està fent un replantejament general sobre quin és paper que ha de jugar la institució en diferents dimensions, entre elles com fer present la gent de mar en un museu fonamentalment històrics, però on també la vessant tecnològica es molt potent. Aquesta preocupació té una relació directa amb l'interès creixent del museu per l'etnologia marítima.

■ EL MMB I L'ETNOLOGIA MARÍTIMA

L'any 2005 se'ns va oferir l'oportunitat de prendre una iniciativa concreta en el camp de l'etnologia marítima, a

La gent de mar es caracteritza per no deixar gaires traces de la seva vida i activitat.

través de la incorporació del museu a un projecte més gran i ambiciós, l'Inventari del Patrimoni Etnològic de Catalunya, projecte sobre el qual trobareu més detalls en altres articles en aquest mateix dossier. El fet és que el 28 de juny de 2005 el Museu Marítim de Barcelona es va integrar a la xarxa de col·laboradors del Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana (CCPTC), esdevenint una Antena més de l'Observatori per a la Recerca del Patrimoni Etnològic de Catalunya.

Aquesta integració comportava el compromís, per part del museu, d'obrir una nova línia d'investigació per tal de desenvolupar programes de recerca i difusió en el camp de la recerca etnològica. Aquesta línia s'afegia a les que ja desenvolupava el museu anteriorment (la marina catalana contemporània, les drassanes històriques, el propi conjunt de les Drassanes Reials, etc). En certa forma, era el toc de xiulet per materialitzar en fets i projectes concrets algunes de les reflexions abans comentades i també per donar coherència a intervencions anteriors. I és que cal dir que ja abans el Museu Marítim de Barcelona havia endegat iniciatives en el camp de l'etnologia marítima, però que no formaven part d'una estratègia definida.

Per exemple, amb el Cens de Patrimoni Marítim de la Costa Catalana. (1994-1998) va realitzar un inventari de bens mobles i immobles que incloïa fitxes, documentació gràfica i entrevistes enregistrades. L'objectiu era fer una radiografia del patrimoni marítim encara existent, localitzar informadors i també fer una primera recollida del màxim de dades sobre patrimoni immaterial. A la seva estela l'any 2002 es va iniciar el programa d'Història oral «Veus de la Mar» (2002), projecte pilot de recollida de testimonis orals de gent de mar, homes i dones que han tingut alguna vinculació amb la mar. Es va recollir una primera mostra de 50 enregistraments i en una fase posterior (2006) una cinquantena més.

En el camp de la difusió, podríem citar l'exposició de fotografia *La Confraria de Pescadors de Barcelona. Record visual* (2001), un recull d'imatges sobre el món de la pesca a Barcelona i les diferents comunitats de pescadors que han existit a la ciutat. En la mateixa línia està l'exposició de fotografia *Els barris mariners de Barcelona, 1900-1950* (2003), una mostra de fotografies i material

gràfic sobre els habitatges dels pescadors i els barris mariners de la ciutat. I també dues exposicions itinerants coproduïdes amb la Caja de Ahorros del Mediterráneo: *Crònica en blanc i negre: la pesca a Catalunya*, (2004) i *Crònica en blanc i negre: els barris mariners de la costa catalana*, (2005). En totes aquestes actuacions s'utilitzava la fotografia antiga com un instrument de sensibilització sobre el món de la gent de mar des del punt de vista de la seva vida i els seus espais més que no pas des d'un punt de vista historicista.

Pel que fa a publicacions, hauríem d'esmentar també un parell de llibres. El primer és *La pesca a Catalunya*, publicat l'any 2003 per Angle Editorial a partir del resultat d'una recerca sobre fotografia antiga al voltant del món de la pesca al país. El treball de recerca previ va ser finançat per la Direcció General de Pesca i Afers Marítims i incorporava un interessant text signat per Joan Lluís Alegret i Miquel Martí. Del mateix any és el llibre d'Antoni Sella i Enric Garcia que amb el títol de *Creences del Mar* utilitzava la col·lecció d'exvots del MMB com a clau per a parlar del món de les creences de la gent de mar.

■ EL MUSEU MARÍTIM DE BARCELONA I L'INVENTARI DEL PATRIMONI ETNOLÒGIC DE CATALUNYA

La incorporació a l'IPEC el juny del 2005 ofería una oportunitat que el Museu Marítim de Barcelona no ha deixat passar per tal de donar forma i sentit a un interès

creixent per l'etnologia marítima. Com a Antena el Museu Marítim de Barcelona es plantejava, principalment, les següents actuacions:

1 Funcionar com a observatori territorial en un àmbit que cobreix la costa central catalana. Donada l'existència de dues Antenes situades en els extrems del territori, al Museu Comarcal del Montsià per un costat (cobrint les terres de l'Ebre) i el Museu de la Pesca de Palamós per l'altra (cobrint les comarques gironines), el Museu Marítim de Barcelona proposa que es consideri com a àmbit territorial de l'antena el tram de costa comprès entre els rius Gaià i Tordera, es a dir, la costa central del país. Al marge d'això, i donat que el Museu Marítim de Barcelona té una vocació nacional inequívoca i que en el camp de la cultura marítima no és fàcil ni convenient fixar fronteres, en certs casos es considerarà com a àmbit territorial el conjunt de la costa catalana.

2 Definir projectes de recerca a curt i llarg termini, en àrees com ara la construcció naval tradicional, les representacions ideològiques de la gent de mar, l'impacte dels canvis tecnològics sobre les comunitats marítimes de la nostra costa, etc. L'àmbit temàtic general és la cultura marítima, concepte ampli que des del punt de vista etnològic té per objectiu principal l'estudi de l'adaptació de les comunitats al medi marítim i el seu ús, així com l'organització o desenvolupament socio-institucional de les mateixes i el món de les creences i les idees. Dins de l'ampli espectre de matèries que són objecte d'estudi, el Museu Marítim de Barcelona s'ha marcat dues línies de recerca principals, encara que no úniques: la construcció naval tradicional, que s'estudiarà a escala territorial mantenint una estreta col·laboració amb les altres dues antenes ja citades (ja que tant el Montsià com Palamós han fet ja algunes intervencions en aquest camp), i el món de les representacions ideològiques de la gent de mar, es a dir, les creences, un àmbit que per la seva pròpia naturalesa no es pot limitar a un territori concret.

En el primer cas es tracta d'estudiar el món de la construcció naval tradicional no des del punt de vista tecnològic sinó des del punt de vista dels seus protagonistes. La construcció naval tradicional és una activitat tan antiga com la mateixa navegació, documentada a la Mediterrà-

nia al menys des de fa uns 5000 anys. Per raó de la seva pròpia naturalesa, i al marge de la seva permeabilitat als canvis i a les innovacions, es pot dir que aquesta activitat s'ha transmès de generació en generació mantenint el nucli central de la seva essència, almenys fins a temps molt recents, ja que en els darrers anys ha entrat en un procés de desaparició ràpid i aparentment imparable.

Abans de la seva desaparició total, i en certa forma en un intent d'evitar-la fins allà on sigui possible, cal recollir tots els testimonis materials e immaterials que puguin documentar tot el que té a veure amb aquesta faceta de la cultura marítima, especialment en tot allò relacionat amb els homes (i també les dones) i les seves vivències. El fil conductor per a la nostra aproximació seran els diferents oficis relacionats amb la construcció naval tradicional a la costa catalana, des del mestres d'aixa als calafats, passant pels fusters de blanc, els ferrers de mar, els mestres velers i corders, els tallistes, etc., en totes les seves dimensions: utilitatge, tècniques de treballs, transmissió dels coneixements, organització dels treballs, vocabulari, etc.

En el segon cas el nostre objecte d'estudi és el món de les creences de la gent de mar, tant en les seves manifestacions materials més conegudes (ofrenes votives, goigs, romeries i processons, etc.) com en els altres aspectes de més difícil concreció, la representació ideològica i les seves manifestacions, des de les supersticions fins a qualsevol altre mostra interpretable per l'antropòleg. Donat que

La religiositat de la gent de mar és sovint heterodoxa i entra en conflicte amb l'Església oficial.

es tracta d'un tema que ultrapassa les fronteres físiques d'un territori concret, cal afrontar el tema de forma conjunta amb les altres antenes en el marc d'un projecte concret. En aquest sentit s'han fet ja els contactes pertinents amb el Museu Comarcal del Montsià i el Museu de la Pesca de Palamós. Com es veurà, aquest tema ha inspirat un gran de projecte de recerca a escala europea.

3 Consolidar l'Antena com a punt de referència territorial i com a motor i estímul per a la recerca en el camp de la història i la cultura marítimes a nivell local. Naturalment, es treballa en estreta col·laboració amb les altres dues Antenes de la costa catalana, la de Palamós i la del Montsià, el treball de les quals és en molts aspectes un punt de referència per a nosaltres. Per al territori de la costa central cal incentivar la constitució de grups de treball i la posta en marxa de projectes d'investigació.

4 Subministrar informació al RIDEC (Recerca i Difusió de l'Etnologia Catalana), el butlletí electrònic d'informació sobre etnologia per a tota Catalunya.

5 Posar en marxa diferents actuacions de difusió i promoció de l' Inventari del Patrimoni Etnològic de Catalunya en el marc de les actuacions ordinàries del museu.

6 Posar a disposició de l'inventari tots els recursos del museu, especialment aquells agrupats al Centre de Documentació Marítima: les pròpies col·leccions del museu, l'arxiu fotogràfic, la biblioteca especialitzada, etc.

Posteriorment a la incorporació del Museu Marítim de Barcelona a la xarxa d'antenes, s'ha produït un canvi de caire intern: la posta en marxa l'Observatori Permanent d'Història i Cultura Marítima de la Mediterrània. La creació de l'Observatori posiciona el Museu Marítim en un doble sentit: com a centre de recursos i com a institució implicada en recerca d'alt nivell, amb una col·laboració estreta amb la Universitat de Barcelona, el nostre soci principal. Els objectius de l'Observatori principalment, canalitzar, potenciar i finançar els estudis de recerca per a la recuperació de la cultura marítima del nostre país i de la Mediterrània a través de diferents línies de recerca. Una d'aquestes línies de recerca és, precisament, l'etnologia marítima, de manera que el desenvolupament de projectes dins del marc de l'IPEC ha estat assumida com una de les prioritats per l'Observatori.

■ LES PRIMERES PASSES DE L'ANTENA DEL MUSEU MARÍTIM DE BARCELONA

Des del moment de la integració del museu en la xarxa d'Antenes van començar els treballs d'organització, amb la redacció d'un estat de la qüestió del panorama de la recerca etnològica a Catalunya en general i del territori que cobreix l'Antena en particular. Per tal de fer aquest anàlisi i donar un primer impuls al desenvolupament del projecte es va incorporar el Dr. Eliseu Carbonell com a col·laborador, i com a equip permanent de treball de l'Antena hi ha dues persones: l'Imma González, tècnica del museu i l'Enric Garcia, Cap del Centre de Documentació Marítima i coordinador de l'Observatori Permanent

A més a més de les tasques ordinàries, en cap cas irrelevantes ja que es tracta de consolidar un instrument de

treball creat amb vocació de continuïtat, cal destacar algunes accions concretes:

a) Organització al Museu Marítim de dos tallers o trobades d'antropòlegs per tal de donar recolzament i promoure la recerca etnològica marítima en el nostre àmbit d'influència. La primera trobada va tenir lloc el 18 de desembre de 2007, i va ser oberta amb la presentació per part del Dr. Eliseu Carbonell del seu treball de recerca en curs sobre la platja de Sant Pol. La segona trobada va tenir lloc el 29 de maig del 2008 i va incloure la presentació de la investigació en marxa de David Moré, arxiver de Tossa, al voltant del col·lectiu dels farers i de la vida als fars. Abans de finalitzar l'any 2008 es preveu celebrar una nova trobada. L'objectiu a llarg termini és el de crear un grup de treball permanent que s'impliqui en diferents projectes de recerca.

b) Preparació d'un dossier central, dedicat sobre etnologia marítima, per a l'edició del 2008 de la revista *Drassana*, compendi d'articles que precisament teniu a les mans.

c) Desenvolupament del programa Musica de Mar Catalana, que té per objecte reunir la quantitat màxima d'informació sobre la producció de música de mar que es compon a Catalunya a finals del segle XIX i durant tot el segle XX. Cal destacar el conveni de col·laboració entre el museu i la Fundació Ernest Morató de Palafrugell.

d) Elaboració d'una base de dades d'investigadors en l'àmbit de l'etnologia i història del Mediterrani en general.

e) Participació en la II Jornada d'Etnologia a la Costa Brava que es va celebrar el 15 de desembre de 2007 a Palamós, amb una presentació dels objectius del Museu Marítim de Barcelona com Antena i una primera proposta de projectes a desenvolupar.

d) Participació en les Jornades sobre Patrimoni Immaterial i Museus Marítims, celebrades els dies 26 i 27 de maig de 2008 a Barcelona, organitzades pel Museu Marítim de Barcelona i l'AMMM (Associació de Museus Marítims de la Mediterrània).

e) Participació en el XI Congrés de la Federació d'Associacions d'Antropologia de l'Estat Espanyol (FAAEE) a Donostia / San Sebastian els dies 10 i 11 de setembre de 2008 amb la presentació d'un pòster on s'explicava la tasca que està duent a terme el MMB en el terreny de la

recerca en etnologia marítima. La presentació del pòster i la representació del museu va anar a càrrec de l'Imma González.

f) Participació en les diverses reunions d'Antenes i organització d'una trobada al mateix Museu Marítim de Barcelona el 30 de juny de 2008.

g) Publicació d'un article a la *Revista d'Etnologia de Catalunya*, l'abril del 2008.

h) Col·laboració en el projecte dirigit pel Dr. Jordi Ibarz *De bastaixos de capçana a estibadors. Els oficis en les tasques de càrrega i descàrrega del port de Barcelona*. Sobre aquest projecte, ja finalitzat i publicat, el MMB organitzarà la primavera del 2010 una exposició.

i) I finalment, la definició de diferents projectes de recerca futurs, analitzant el seu interès i viabilitat. Alguns d'aquests projectes ja s'han materialitzat, com es comentarà més endavant.

■ ELS PROJECTES DE RECERCA EN MARXA

El primer gran projecte de recerca en marxa, que s'ha començat en una primera fase gràcies a l'obtenció d'un projecte de recerca IPEC - Documentació, porta el títol de *Pescadors i barques de Cambrils. Estudi etnològic de la pesca i la construcció naval i els canvis produïts per la construcció del port de refugi*. Es tracta d'un projecte de gran volada (presentat primer com un projecte Recerca-Anàlisi i després reformat com un projecte Documentació per tal de poder iniciar-lo amb els mitjans disponibles en aquell moment) a desenvolupar en diferents fases i que pretén una aproximació al impacte que va tenir la construcció del port artificial, als anys trenta, en el sector de la construcció naval i de la comunitat pescadora de Cambrils, sempre des del punt de vista etnològic.

El treball el duu al llarg del 2008 un equip format per Joan Manel Arca, Eliseu Carbonell i Enric Garcia, i cal destacar el recolzament que s'ha rebut per part de la comunitat de Cambrils, de la mà de l'Ajuntament, la Confraria de Pescadors i el Museu d'Història de Cambrils. La tasca realitzada ha estat fonamentalment un buidatge documental a partir de fonts diverses, una recerca de material fotogràfic i audiovisual, i la realització, enregistra-

El patrimoni immaterial és una presa esmunyedissa que s'escola per la malla de la xarxa de l'investigador.

ment i transcripció d'entrevistes. Les dades obtingudes documentalment fins el moment recolzen les hipòtesis inicials plantejades en el projecte i seran presentades públicament abans d'acabar l'any en curs.

De forma paral·lela, i malgrat tractar-se de projectes independents, la recerca documental s'ha dut a terme de forma coordinada amb els treballs en marxa relacionats amb la recuperació de la barca *Teresa*, un embarcació de pesca de 1936, la restauració de la qual és una aposta del Museu d'Història de Cambrils i en la qual hi col·labora el Museu Marítim de Barcelona. La recuperació de la *Teresa* vol dotar a la comunitat cambrilenca d'un instrument viu que permeti reconstruir i comprendre el passat i el present de la pesca i també de l'activitat dels mestres d'aixxa locals, de manera que no es tracta només d'un exercici de recuperació de patrimoni flotant, sinó d'una forma de recerca activa també en el camp de l'etnologia marítima.

Relacionat directament amb aquest projecte gairebé finalitzat, s'ha plantejat un nou projecte, actualment a l'espera de finançament. Es tracta de realitzar un treball similar al realitzat a Cambrils però ara al voltant d'un port de refugi amb qui comparteix semblances i diferències: Arenys de Mar. La possibilitat de poder realitzar un estudi comparat entre dos poblacions de costes i realitats diferents pot permetre examinar el canvi en l'autorepresentació marítima a Catalunya a partir de la transformació social que comporta la creació de dos ports contemporanis i en molts aspectes similars com són els ports de Cambrils i d'Arenys de Mar, el primer al Baix Camp i el segon al Maresme, en dos costes ben diferents. Aquest projecte ha estat batejat com *De cara al mar. Estudi etnològic dels ports de Cambrils i Arenys de*

mar i el seu paper en la identitat marítima catalana i un cop definit el seu abast i creat el grup d'investigadors, cal ara trobar els recursos econòmics que permetin el seu inici. Aquest projecte ha estat presentant a la convocatòries de projectes IPEC d'agost de 2008 i resta pendent de la resolució del jurat.

Com a projectes secundaris hem de consignar les accions d'assessorament i col·laboració amb el centre d'interpretació d'avarada de Sant Pol promogut per l'associació A Tot Drap (que ha construït amb el nostre ajut el

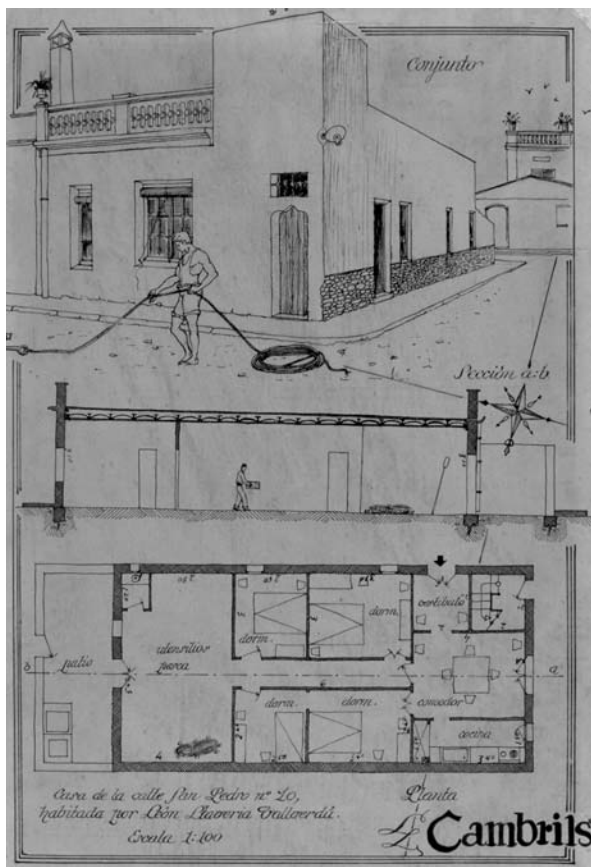
Sant Pau, rèplica d'un llagut de sardinal), el intent de creació d'un centre d'estudis a l'Ametlla de Mar (arrel de la participació activa del museu en el Dia del Pescador d'aquella vila) i també la col·laboració que el museu ha establert amb l'Institut Ramon Muntaner per tal de promoure una nova època del Premi de Recerca Ricart i Giral, vinculat ara a estudis de caire local, amb repercussió directa sobre el territori. Enguany, per exemple, el que és la IX edició del premi ha anat a un projecte de recerca sobre la pesca a les terres de l'Ebre presentat per Emeteri Fabregat.

■ EL MUSEU MARÍTIM DE BARCELONA I LA NAVEGACIÓ TRADICIONAL

El Museu Marítim de Barcelona ha treballat des de fa anys en el camp de la recuperació d'embarcacions tradicionals, en diferents operacions de les quals la recuperació del pailebot *Santa Eulàlia* ha estat la més espectacular. Es va recuperar la barca del Campello *San Ramon* (actualment copropietat del Museu de la Marina de Vilassar i de l'Associació Bricbarca) i es treballa en el citat projecte de la *Teresa* de Cambrils.

Però ha estat darrerament quan ha fet una aposta con-

siderable per la protecció i difusió de la navegació tradicional. Malgrat l'interès del museu per les activitats organitzades al voltant de la vela llatina i de la recuperació del patrimoni flotant, la institució havia optat sempre per una presència distant, recolzant aquelles iniciatives que demanaven la nostra col·laboració però sense intervenir en unes accions que eren totalment obra de la societat civil. Però a partir de l'any 2006 amb l'organització des del museu d'un laboratori al voltant de l'associacionisme i de la posterior organització de dues regates: la «V Regata Fòrum de Vaixells d'Època i Vela Llatina» (2007) i la VI Regata de vaixells d'Època, Clàssics, Clàssics de fibra i

Vela Llatina Trofeu Museu Marítim de Barcelona (2008), la nostra institució ha passat a jugar un paper molt més actiu.

Actualment el MMB participa activament en l'organització de l'àmbit dedicat a la marina tradicional que el Saló Nàutic de Barcelona reserva per a la difusió de les activitats en aquest camp. També ha posat en marxa una nova revista, l'*Argo*, publicada per primer cop el juny del 2008. Aquesta publicació vol donar veu a tots aquells que s'interessen per la nostra cultura marítima des de diferents centres d'interès, no només la navegació tradicional, sinó també la investigació, les associacions, les publicacions més recents, etc. El segon número, que sortirà el novembre d'enguany, tindrà precisament com a tema central el patrimoni immaterial.

■ EL FUTUR

Una gran aposta de futur ha estat la presentació d'una proposta de projecte europeu Cultura 2008 sobre el patrimoni immaterial marítim sota el títol *In Regard to Intangible Maritime Heritage in the Mediterranean*. Aquest projecte, bàsicament de difusió i que es faria amb socis de diverses institucions de l'àmbit mediterrani, es proposa una aproximació a l'estudi del patrimoni marítim immaterial, especialment al voltant de tres àmbits temàtics concrets: el primer, les expressions dels sabers populars i les celebracions marineres; el segon, el món de les creences i els rituals de la gent de mar; i el tercer, la vida social a l'interior dels grups domèstics en les comunitats marineres. Es tracta doncs d'un complex projecte al voltant del patrimoni immaterial que es fonamenta més en la difusió i en la concienciació que no pas en la recerca. L'objectiu final es crear una consciència europea sobre la necessitat de preservar el patrimoni marítim immaterial com part fonamental de la cultura europea.

L'Antena del Museu Marítim de Barcelona té en cartera altres projectes de futur que s'aniran definint al llarg dels propers anys (en funció de diverses circumstàncies) entre els que destaquem els següents:

■ Proposta de col·laboració amb el grup de recerca Ciutat Sonora -Orquestra del Caos CCCB especialitzat en l'estudi

del so urbà, al voltant del projecte de recerca IPEC -Anàlisi denominat «Acústiques del creixement urbà».

■ Definició d'un gran projecte de recerca de futur (que implicarà també altres camps al marge de l'antropologia, com ara la història social) al voltant de les relacions entre la dona i les activitats marítimes. Es tracta d'anar més enllà del paper del conegut paper de les dones al món de la pesca, per incidir també en el camp de la marina mercant i de la construcció naval en l'àmbit de l'organització familiar, del rol de les dones en l'educació dels fills, en el teixit dels vincles familiars, en l'administració del patrimoni familiar, etc.

■ Definició i desenvolupament d'un projecte de recerca al voltant d' Emerencià Roig Raventós, divulgador i pioner de l'etnologia marítima a Catalunya. El resultat final ha de ser una exposició que doni a conèixer el treball que aquest erudit que va fer en el camp de la història i la cultura marítima.

■ CONCLUSIONS

El Museu Marítim de Barcelona ha fet una aposta molt important per la recerca en el camp de l'etnologia marítima. I no només en la investigació, sinó que el museu, per les seves característiques, pot esdevenir una magnífica plataforma de difusió per al coneixement en aquest camp.

La incorporació del museu a la xarxa d'Antenes de l'IPEC ha permès cristal·litzar un interès preexistent per l'etnologia marítima, a la vegada que aquesta preocupació impregnarà sens dubte les actuacions que es facin en el futur al voltant de la nova exposició permanent del museu que s'implementarà un cop finalitzades les obres de restauració de l'edifici, cap el 2012.

En els propers anys es desenvoluparan programes de recerca, el resultat dels quals serà una aportació directa i clara al nostre coneixement del país i de la comunitat marítima. I més important, entre tots aconseguirem sens dubte sensibilitzar la nostra societat sobre l'immens valor de la cultura marítima i sobre la imperiosa necessitat de preservar el patrimoni immaterial acumulat durant segles de vida de cara al mar.

